

نام و نام خانوادگی:	اداره آموزش و پرورش ناحیه یک مشهد	شماره صندلی:
طراح سؤال: جناب آقای قلی زاده	 جمهوری اسلامی ایران وزارت آموزش عالی دبیرستان زنده‌ی سرشت دوره دوم	تاریخ آزمون: ۱۳۹۶/۰۳/۰۹
پایه و رشته تحصیلی: دهم کلیه رشته ها		تعداد سؤالات: ۲۸
شماره کلاس:		مدت امتحان: ۷۰ دقیقه
نمره (عدد): حروف: ( )	آزمون درس: فارسی	مصصح:

درخت تو گر بار داش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را

دانش آموز عزیز: ابتدا سؤالات را کامل خوانده و پاسخ را به طور دقیق و خلاصه فقط در محل مربوطه بنویسید و از پاسخ دادن در پشت برگه خودداری نمایید.

الف) (معنی و مفهوم شعر و نثر) عبارات و اشعار زیر را به نثر روان بازگردانی کنید. (۵ نمره)

- ۱- مرد بی دیده را تهی بگذاشت (۰/۵)
- ۲- همه کس را به سزا حق شناس باش خاصه قرابت خویش را. (۰/۷۵)
- ۳- چرا زبون این ناکس شده ای و هر چند او قهر می کند تو لطف می فرمایی؟ (۱)
- ۴- یکی از خروسان ضربتی سخت بر دیده‌ی حریف نواخت به صدمتی که «جهان تیره شد پیش آن نامدار» (۱)
- ۵- چشم از دست رفته گشت درست. (۰/۲۵)
- ۶- به بند کمر بر بزد تیر چند. (۰/۲۵)
- ۷- از سوی خانه پیامد خواجه اش بر دکان بنشست فارغ خواجه وش (۱)
- ۸- آب ناداده کرد همت راه. (۰/۲۵)

الف) قلمرو زبانی (۵ نمره)

- ۹- در عبارت‌های زیر معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. (۱/۵ نمره)
- الف- ارتجالاً انشایی می ساخت (.....)
- ب- شوخ از خود باز کنیم. (.....)
- ج- آفتاب نعمتم شد زیر میغ. (.....)
- د- جولقی ای سر برهنه می گذشت. (.....)
- ه- مکاری از ما سی دینار مغربی می خواست. (.....)
- و- زین نمط آن مست شده از غرور (.....)

۲۱- عبارت « تنها خداست که نمی‌توان در انتظارش بود » با کدام گزینه ارتباط مفهومی دارد؟ توضیح دهید.. (۱)

الف) به جهان خرم از آنم که جهان خرم از اوست عاشقم بر همه عالم که همه عالم از اوست

ب) غیبت نکرده‌ای که شوم طالب حضور پنهان نگشته‌ای که هویدا کنم تو را

۲۲- در عبارت « آن مرد گفت: ای خواجه لطف کن و این خر نگاه دار تا من بز را بطلبم. طرّار گفت: بر خود مَنّت دارم » قسمت مشخص شده

چه معنایی دارد؟ (۰/۵)

۲۳- « کمر به میان بستن » چه مفهومی دارد؟ (۰/۵)

۲۴- در بیت « تو قلب سپه را به آیین بدار من اکنون پیاده کنم کارزار » منظور از « تو » و « من » چه کسانی هستند؟

(۰/۵)

د) اشعار زیر را کامل کنید. (حفظ شعر) (۲ نمره)

۲۵- چو هنگامی آزمون تازه شد .....

۲۶- از این مرز فرخنده‌ی مرد خیز .....

۲۷- ..... فلک در شگفتی ز عزم شماست

۲۸- ..... هم او مر شما را نگهبان بود

ایام به کامتان و باده‌ی شادی به جامتان

قلی زاده

۱۰- در کدام گزینه ها نادرستی املایی وجود دارد؟ اصلاح کنید. («تشدید» ارزش املایی ندارد) (۱/۵)

الف) از غیائش خنده آمد خلق را
ب) شربتی آب از آن ضلال چونوش
ج) در مقابله‌ی لعیمی کریمی کرد.
د) تا خار غم عشقت آویخته در دامن / کومه نظری باشد رفتن به گلستان‌ها

۱۱- ساختمان واژه های زیر را از نظر (ساده- مشتق - مرکب و مشتق - مرکب) مشخص کنید . (۰/۵)

الف) شفا بخش
ب) اندوهگین

۱۲- نقش دستوری واژه های زیر را بنویسید. (۱)

الف) تو را جنوب نامیدم.
ب) مریم هر شب روی شن‌ها / به انتظار مهدی می‌نشیند.

ج) خدا در همه جا هست و نیافتنی است.

۱۳- جهش ضمیر را بیابید و آن را در جای مناسبش قرار دهید (۰/۵) (ای بی‌نشان محض نشان از که جویمت)

ب) قلمرو ادبی (۳ نمره)

۱۴- در عبارت زیر «حس آمیزی» و «تشبیه» را بیابید. (۱)

الف) انشایی می ساخت و با صدای گرم و رسا اجرا می کرد.
ب) چو رعد خروشان یکی ویله کرد.

۱۵- آرایه نوشته شده در مقابل هر بیت را در هر گزینه مشخص کنید. (۱)

الف) قصه یوسف را نیکو نه از حسن صورت او گفت بلکه از حسن سیرت او گفت. (سجع)

ب) میندار این شعله افسرده گردد / که بعد از من افروزد از مدفن من (استعاره)

۱۶- در بیت زیر کدام کلمه ایهام دارد؟ معانی مختلف آن را بنویسید. (۱)

روستایی که با صدرش با سینه اش / از شرافت خاک و کرامت انسان بودن دفاع کرد.

ج) قلمرو فکری (۵ نمره)

۱۷- در عبارت «چون بر رقعهای من اطلاع یابد قیاس کند که مرا اهلیت چیست؟» قسمت مشخص شده به چه معناست؟ (۰/۵)

۱۸- عبارت «نیکو خو بهتر هزار بار از نیکو رو» چه مفهومی دارد؟ (۰/۵)

۱۹- در ابیات زیر منظور از قسمت های مشخص شده چه کسانی هستند؟ (۱)

الف) خروشید کای مرد رزم آزمای هماوردت آمد مشو باز جای

ب) بیامد دمان پیش گرد آفرید چو دخت کمند افکن او را بدید

۲۰- در شعر زیر منظور از واژه های مشخص شده چیست؟ (۰/۵)

ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع این گرگی شبان شما نیز بگذرد